Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 21 września 1934 r. 1135.-

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

V. LITWINI PRUSCY.

Kronika.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

R o l a L i t w y, Ł o t w y i E s t o n j i n a s e s j i L i g i N a r o d ó w .Prasa ryska /z 21.IX.1934/: Na obecnej sesji Ligi Narodów państwa bałtyckie odegrywają poważną rolę. Z chwilą utworzenia bloku bałtyckiego zagranica przysłuchuje się głosom polityków bałtyckich bardzo uważnie.

Podczas przyjęcia przedstawicieli prasy francuskiej Barthou uznał za stosowne podkreślić swe długie rozmowy z przewodniczącymi delegacyj litewskiej i łotewskiej Lozoraitisem i Muntersem. Min. Barthou nie szczędził komplementów pod adresem Lozoraitisa i Muntersa, podkreślił rolę, jaką blok państw bałtyckich odegrywa i może odegrywać w utrzymaniu pokoju w Europie Wschodniej i bardzo pochlebnie odezwał się o pakcie państw bałtyckich, którego uroczyste podpisanie odbyło się niedawno w Genewie i którego treści wielkie pisma francuskie i angielskie poświęciły długie artykuły.

Z rozmów z Muntersem, Lozoraitisem i Seljamaa odnosi się wrażenie, że dla państw bałtyckich pakt wschodni bez udziału Polski, a zwłaszcza Niemiec jest nie do przyjęcia. Podstawową ideą tego paktu jest bowiem usunięcie niepokoju, wywołanego przez nieprzemyślane enuncjacje i propagandę nieodpowiedzialnych przedstawicieli partji narodowych socjalistów. Zawarcie paktu wschodniego o wzajemnej pomocy w wypadku napaści byłoby wytłumaczone w Niemczech, jako zawarcie sojuszu obronnego, skierowanego przeciwko Niemcom. O sojuszu takim blok państw bałtyckich nawet nie myśli. Okoliczność, że pakt wschodni jeszcze się nie zrealizował nie oznacza porzucenia myśli o organizacji pokoju w Europie Wschodniej drogą porozumienia pomiędzy poszczególnemi państwami czy grupami państw. Idea organizacji pokoju stanie się znowu przedmiotem obrad stron zainteresowanych, skoro się tylko wyjaśni, że pakt wschodni nie da się zrealizować. Wtedy to blok państw bałtyckich, związany różnemi interesami zarówno z czterema państwami skandynawskiemi, jak też z Sowietami, Polską i Niemcami odegra wielką i decydującą rolę, jako czynnik stanowiący niezbędne ogniwo pomiędzy temi grupami państw, a państwami poszczególnemi. Wreszcie nawet w kwestji zastosowania kontroli Ligi Narodów odnośnie ochrony praw mniejszości narodowych głos i stanowisko państw bałtyckich , nie związanych prawnie traktatami mniejszościowemi, będą miały wielkie znaczenie. Państwa bałtyckie stanowią bowiem jedyne kraje, które dobrowolnie przyjęły tę kontrolę i mogą objektywnie ją ocenić.-

P o d p i s a n i e p r o t o k u ł u p o r o z u m i e n i a h a n d l o w e g o z D a n j ą .Prasa kowieńska /z 19.IX.193./: Jak podają, rokowania handlowe z Danją zostały już zakończone i podpisany został protokuł porozumienia handlowego. Jeden z członków delegacji litewskiej Dep.Handlu M.S.Z. p.Norkaitis powrócił już do Kowna. Dyrektor D-tu Ekonomicznego M.S.Z. p.Kuzminskas powraca dn. 19 września.-

U d z i a ł L i t w y w m i ę d z y n a r o d o w y m k o n g r e s i e p o l i c y j n y m .Prasa kowieńska /z 19.IX.1934/: 17 września rozpoczął się w Wiedniu obrady międzynarodowy kongres policyjny. W kongresie ze strony Litwy biorą udział doradca prawny M.S.Wewn. p.A.Jakobas oraz naczelnik policji kryminalnej p.P.Pamataitis. Na kongresie omówioną będą m.in. sposoby walki z oszustami, złodziejami, fałszerzami, handlarzami narkotykami i żywym towarem i t.p. Baczna uwaga zwrócona będzie również na sprawę walki z włóczęgostwem cyganów.-

A t a k R a d j a N i e m i e c k i e g o .Prasa kowieńska /z 19.IX.1934/:Jak podaje Elta, dn.18 września o godz.8 wiecz. w Radjo Niemieckiem wygłoszono mowę, skierowaną przeciwko Litwie. W mowie w swoisty sposób komentowano wypadki ostatnich dni w Kraju Kłajpedzkim. Mówca wychwalał Schreibera i innych oraz czynił ostre napaści na Litwinów, którzy stoją na straży interesów Narodu i Państwa w Kraju Kłajpedzkim. Przemówienie trwało około godziny.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Z j a z d Z w i ą z k u W y z w . W i l n a . Prasa kowieńska /z 19.IX.1934/: W dn.14 i 15 października odbędzie się w Kownie doroczny zjazd Zw.Wyzw.Wilna. Na porządku dziennym figuruje m. in. sprawa zmiany statutu, referat dr.Puryckisa o planach pracy na przyszłość i in.

S p r a w a z a o p a t r z e n i a b e z r o b o t n y c h . "Liet.Aidas" Nr.213 /IX.1934/: 17 września odbyła się w Kownie między przedstawicielami poszczególnych departamentów narada w sprawie bezrobocia. Wyłoniono projekt subsydjowania z funduszu robót publicznych pracodawców, którzy chcą i mogą udzielić pracy t. zw. bezrobotnym.-

V. LITWINI PRUSCY.

"L i e t . A i d a s" o s y t u a c j i L i t w i n ó w w P r u s a c h W s c h o d n i c h . "Liet.Aidas" Nr.213 z 19.IX. 1934 r. Art.p.t."Zatroszczmy się o sytuację litewskiej mniejszości narodowej w Prusach Wschodnich". Streszczenie:

Mimo, że w ostatnich czasach nie słychać o większych skargach Litwinów wschodnio-pruskich, nie należy sądzić jednak, że w Prusach Wschodnich wszystko jest w porządku. Litwini tamtejsi są tak sterroryzowani, że milczą, bojąc się ściągnąć zemstę narodowych socjalistów. Zresztą Litwini tamtejsi nie widzą wyjścia z sytuacji. Nie mają poprostu komu się skarżyć. U Niemców sprawiedliwości nie zyskają. Żadne kongresy mniejszości narodowych ani oficjalne oświadczenia rządu niemieckiego w niczem sytuacji Litwinów wschodnio-pruskich nie zmienią.

Policja niemiecka już przed kilku miesiącami odebrała paszporty i przepustki graniczne niemal wszystkim członkom towarzystw litewskich, zagradzając w ten sposób całkowicie drogę do pobliskiej Kłajpedy i Litwy. Żadne prośby w tym kierunku nie zostały uwzględnione. O litewskich szkołach i ogródkach mowy nawet być nie może. Towarzystwa litewskie wegetują. Z kościołów Litwini są wyganiani, zaś ich skarg i legalnych żądań nikt nie słucha. Przy pomocy pogróżek i teroru Litwini są zmuszani do nieczytania pism litewskich. Wciąż się przeprowadza wśród Litwinów rewizje. Zmusza się Litwinów do wstępowania do organizacyj hitlerowskich, nawet do oddziałów szturmowych. Dzieci ze szkół powszechnych obowiązane są wstępować do organizacyj młodzieży hitlerowskiej i nosić odpowiednie uniformy.

Najwyższy czas zatroszczyć się o to, by mniejszość litewska uzyskała choć najzwyklejsze prawa. Niepodobna pozwolić, by Litwini w dalszym ciągu byli uważani za poddanych "drugiej klasy".-

K r o n i k a .

D e m o n s t r a c j e p r z e c i w l i t e w s k i e w T y l ż y . Prasa kowieńska /z 19.IX.1934/: 12 września Tylża obchodziła uroczyście 20-lecie wypędzenia wojsk rosyjskich z miasta. W związku z ~~tmmx~~ uroczystością miasto było rzęsiście iluminowane i odbyły się liczne obchody, które, jak zwykle zostały wykorzystane dla propagandy i wrogiej demonstracji przeciwko Litwie.

W czasie jakiegoś z obchodów zabrali głos również nadburmistrz Tylży dr.Mix oraz burmistrz Coerper, którzy wygłosili nieprzyjazne przemówienia pod adresem Litwy. Zwłaszcza ostro atakował posunięcia rządu litewskiego w Kraju Kłajpedzkim burmistrz Coerper, wyrażając pewność, iż wybije wreszcie godzina wolności dla ciemiężonych kłajpedzian. Niemcy kłajpedzcy nadesłali do Tylży wiele depesz gratulujących. Niektórzy nawet wbrew zakazowi gubernatora Kraju Kłajpedzkiego przedostali się przez granicę do Tylży, aby wziąć udział w uroczystościach.-